



Gemeente Amsterdam

Gemeenteraad

Gemeenteblad

Schriftelijke vragen

R

Jaar	2019
Afdeling	1
Nummer	225
Datum indiening	9 augustus 2018
Datum akkoord	25 februari 2019
Publicatiedatum	26 februari 2019

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Ceder inzake Amsterdam rookvrij.

Aan de gemeenteraad

Toelichting door vragensteller:

Amsterdam is koploper van Nederland als het gaat om het tegengaan van roken. Amsterdam had als eerste gemeente in Nederland (in 2016) tabaksontmoediging in een aparte beleidsnotitie opgenomen. In deze notitie staan twee speerpunten centraal: 'Voorkomen dat jongeren beginnen met roken' en 'Stimuleren dat Amsterdammers stoppen met roken'. De gemeente Amsterdam heeft zich ook aangesloten bij de strafzaak tegen de tabaksindustrie. Vanwege haar maatregelen heeft Amsterdam zelfs dit jaar de Rookvrije Generatie Award gewonnen, omdat de stad het beste beleid voert om rookvrij te worden. Een award waar de stad trots op mag zijn en een beleid wat de fractie van de ChristenUnie van harte toejuicht.

In de notitie 'Op weg naar een rookvrij Amsterdam' uit februari 2018 staat: *'Roken is al jaren een van de prioriteiten van het Amsterdamse volksgezondheidsbeleid omdat het de grootste vermijdbare veroorzaker is van ziekte en de grootste veroorzaker van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Gezien de impact die roken op de volksgezondheid heeft, heeft Amsterdam er als eerste gemeente voor gekozen om tabaksontmoediging in een aparte beleidsnotitie op te nemen. Ook is Amsterdam als eerste gemeente partner geworden van de Alliantie Nederland Rookvrij!. Steeds meer gemeentes volgen Amsterdam met initiatieven rondom tabaksontmoediging. Ook de landelijke overheid heeft de rookvrije generatie inmiddels opgenomen in het coalitieakkoord We zijn als gemeente Amsterdam goed bezig maar nu is het tijd om in 2018 een extra slag te slaan op weg naar een rookvrij Amsterdam.'*

Het valt de fractie van de ChristenUnie op dat er in het beleid niet of weinig wordt gesproken over het internationale imago van Amsterdam als 'rookstad' van de wereld en de rol van coffeeshops, wanneer we het over een rookvrije stad hebben. De fractie van de ChristenUnie denkt dat hierdoor het goede streven van de gemeente enigszins wordt geremd en het beleid minder effectief is dan dat het kan zijn. De fractie van de ChristenUnie ondersteunt de gemeente Amsterdam graag in haar ambitieuze visie op een rookvrije stad. Daarom vindt de fractie van de ChristenUnie dat het beleid zich onder andere zou moeten richten op het rigoureuus veranderen van het internationale imago van Amsterdam als rookstad en de rol van coffeeshops een bijzondere verdient in het beleid.

Gezien het vorenstaande heeft het lid Ceder, namens de fractie van de ChristenUnie, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

1. Waarom vindt het college het ontmoedigen van roken in Amsterdam belangrijk?

Antwoord:

Uit de cijfers van de Amsterdamse gezondheidsmonitor 2016, blijkt dat in Amsterdam 27% van alle volwassenen rookt, dat zijn circa 177.000 inwoners. Dit cijfer is de laatste jaren nauwelijks veranderd. Ieder jaar sterven meer dan 20.000 mensen in Nederland vroegtijdig als gevolg van roken en meerroken. Gemiddeld sterven rokers 10 jaar eerder. De helft van hen sterft voor de pensioengerechtigde leeftijd. Daarmee is roken veruit de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte en de grootste veroorzaker van sociaal economische gezondheidsverschillen¹.

Het college vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren de kans krijgen om rookvrij op te groeien. Daarnaast wil het college ook stimuleren dat volwassen Amsterdammers stoppen en daarbij worden ondersteund. Een rookvrije generatie heeft immers meer kans op succes als in de omgeving van jongeren niet wordt gerookt.

Amsterdam werkt al jaren hard aan tabaksontmoedigingsbeleid. Zo zijn alle ligweides van openbare zwembaden, sportactiviteiten en evenementen die de gemeente Amsterdam zelf organiseert rookvrij. Dat geldt ook voor alle speeltuinen en kinderboerderijen die in beheer van de gemeente zijn rookvrij gemaakt. In 2018 zijn alle attracties, sportverenigingen, kinderboerderijen, speeltuinen (die Amsterdam niet zelf in beheer heeft) aangeschreven om ze te vragen rookvrij te worden. Ook worden steeds meer sportverenigingen rookvrij. En dat is maar een deel van de maatregelen. Het college komt half 2019 met een nieuwe beleidsnotitie waarin we nog een stap verder zitten op weg naar een rookvrij Amsterdam in 2040.

2. Deelt het college de constatering van de ChristenUnie dat marihuana, hasj en andere vormen van soortgelijke (soft)drugs net zoals tabak voornamelijk gerookt worden en soortgelijke impact op de volksgezondheid hebben?

Antwoord:

Het klopt dat marihuana, hasj en andere vormen van softdrugs voornamelijk worden gerookt. In 2016 werd de wijze van gebruik van cannabis door de Nederlandse bevolking onderzocht met een aanvullende module van de Leefstijlmonitor. Van degenen die in het laatste jaar gebruikt hadden zei 66% dat ze cannabis altijd gebruikten via het roken van een joint met tabak; 24% deed dat zelden, soms of meestal. Andere gebruikswijzen, veelal toegepast naast het roken van joints met tabak, kwamen beduidend minder vaak voor. Hieruit valt echter niet op te maken dat de impact daardoor ook hetzelfde is. Wanneer wiet en hasj met tabak worden gerookt, zijn de schadelijke effecten op de individuele gezondheid evident. Op het moment dat softdrugs puur en met tabaksvervangers gerookt wordt of op andere manieren genuttigd wordt is er

¹ Notitie tabaksontmoediging 2016-2019

sprake van een andere impact op de volksgezondheid. De ziektelast die ontstaat door het roken van tabak is vele malen groter dan de ziektelast die ontstaat door het roken van cannabis. Dit heeft verschillende oorzaken:

- Zo is het roken van tabak vele malen verslavender dan het roken van (pure) hasj en wiet doordat aan tabak diverse stoffen worden toegevoegd die het middel extra verslavend maken.
- Er roken veel meer Amsterdammers tabak dan cannabis. Ter vergelijking; 27% van de Amsterdammers tussen de 18-64 jaar rookt tabak terwijl 11% van de Amsterdammers in dezelfde leeftijdscategorie cannabis rookt.

3. Deelt het college de mening van fractie van de ChristenUnie dat coffeeshops verkooppunten van rookwaren zijn?

Antwoord:

Ja, het college deelt de mening dat coffeeshops verkooppunten van rookwaren zijn.

4. Waarom wordt er in de notitie 'Op weg naar een rookvrij Amsterdam' in 2018 geen aandacht besteed aan de rol van coffeeshops als verkooppunt van rookwaren?

Antwoord:

Tabak is voorsnog een legaal middel en mag op veel plekken verkocht worden. De regulering hiervan staat in de Tabaks- en rookwarenwet. Deze wet heeft tot doel het tabaksgebruik te beperken en niet-rokers te beschermen. Het feit dat het binnen de huidige wetgeving vrijwel iedere ondernemer, met uitzondering van slijterijen, is toegestaan om tabak te verkopen draagt bij aan het in stand houden van de wijdverspreide verslaving aan tabak.

Softdrugs valt onder de Opiumwet en wordt in zeer beperkte mate en onder strikte voorwaarden gedoogd. De wijze waarop er vanuit de gemeente met deze twee middelen wordt omgegaan is daardoor geheel anders. Er is dan ook sprake van twee verschillende beleidsvelden. Het coffeeshopbeleid beoogt een heel ander doel namelijk de scheiding van de markten van softdrugs en harddrugs.

Het tabaksontmoedigingsbeleid kent twee speerpunten: het voorkómen dat jongeren gaan roken en het stimuleren dat mensen stoppen met roken. De afgelopen jaren is al hard gewerkt aan de uitvoering van het tabaksontmoedigingsbeleid en is er veel bereikt². Voor 2018 zijn extra prioriteiten gesteld op weg naar een rookvrij Amsterdam³. Zo zet het college in 2018 onder meer in op rookvrije start, rookvrij spelen, rookvrije sport, rookvrije openbare ruimte en vergroten bereik stoppen met roken door ondersteuning onder Amsterdamse minima.

² Overzicht lopende/ uitgevoerde activiteiten in 2016-2017 in het kader van Tabaksontmoedigingsbeleid gemeente Amsterdam

³ https://www.ggd.amsterdam.nl/publish/pages/858771/180110_notitie_op_weg_naar_een_rookvrij_amsterdam.pdf

5a. Kan het college aangeven of coffeeshops eerder zijn meegenomen in de rookvrije campagne en kan het college concrete voorbeelden geven?

Antwoord vraag 5a:

Horeca, waaronder ook coffeeshops, is niet meegenomen in het tabaksontmoedigingsbeleid.

5b. Indien dit niet het geval is, kan het college dan aangeven waarom zij ervoor heeft gekozen om bij haar integrale aanpak voor een rookvrije stad de coffeeshops in hun rol als verkooppunt van rookwaren niet te betrekken?

Antwoord vraag 5b:

Zie het antwoord op vraag 4.

5c. Is het college van mening dat het goed zou zijn als minder mensen wiet zouden roken? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 5c:

Iedere Amsterdammer of bezoeker van Amsterdam (boven de 18 jaar) heeft de keuze om wel of geen wiet te roken. Relatief veel Amsterdammers hebben wel eens (soft) drugs gebruikt, of doen dat nog steeds. De meeste Amsterdammers weten hier een goede balans in te vinden. Het gaat dus met name om de hoeveelheid wiet en de frequentie en niet om het aantal mensen dat (weleens) wiet rookt.

6a. Deelt het college de constatering van de fractie van de ChristenUnie dat Amsterdam internationaal gezien al een lange tijd een imago van 'rookstad' heeft en dat Amsterdam toeristen aantrekt die speciaal hier naartoe komen om te roken?

Antwoord vraag 6a:

Nee, het college deelt die constatering niet. Amsterdam is internationaal (onder andere) bekend als stad waar, in coffeeshops, softdrugs gekocht kunnen worden. Hieruit kan echter niet de conclusie getrokken worden dat Amsterdam bekend staat als 'rookstad'. De inspanningen van het college zijn erop gericht een imago van Amsterdam als stad uit te dragen waarin de nadruk wordt gelegd op het hoogwaardig cultureel aanbod, de uitstekende vestigingsmogelijkheden voor (buitenlandse) bedrijven en het aangenaam woon- en leefklimaat. Amsterdam wordt nadrukkelijk niet gepromoot als 'rookstad' of 'blowstad'.

6b. Is het college van mening dat dit internationale imago niet strookt met het vastgestelde ontmoedigingsbeleid (en de Rookvrije Generatie Award die Amsterdam recent heeft ontvangen vanwege haar prijswaardig ontmoedigingsbeleid)?

Antwoord vraag 6b:

Nee, het college is niet van mening dat het internationale imago van de stad niet strookt met het vastgestelde tabaksontmoedigingsbeleid.

6c. Deelt het college de mening dat het internationale imago van Amsterdam als 'rookstad' actief aangepakt moet worden? Zo ja, wat is het college van plan om het imago van Amsterdam als 'rookstad' aan te passen.

Antwoord vraag 6c:

Zie het antwoord onder vraag 6a.

6d. Verstaat het college mede onder de zin: "*Amsterdam goed bezig maar nu is het tijd om in 2018 een extra slag te slaan op weg naar een rookvrij Amsterdam.*", het stoppen (of minimaliseren) van het gedogen van verkooppunten van wiet in Amsterdam? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 6d:

Nee, dat is niet wat het college verstaat met deze zin. Het college doelt hiermee op de diverse prioriteiten die in 2018 en 2019 worden opgepakt zoals rookvrije start, rookvrij spelen, rookvrije openbare ruimte etc. zoals bij vraag 4 verder toegelicht. Voorts dient het gedogen van verkooppunten van wiet een belangrijk doel: nl. het scheiden van de markten van softdrugs en harddrugs.

6e. Deelt het college de mening van de fractie van de ChristenUnie dat het introduceren van een wietpas of een soortgelijke middel in Amsterdam 'rooktoerisme' zeer waarschijnlijk zou inperken?

6f. Is het college bereid om de haalbaarheid van een verbod op het verkopen van wiet aan niet ingezetenen middels een wietpas of een andere vorm te onderzoeken als vorm van, zoals de gemeente zelf omschrijft: 'een extra slag op weg naar een rookvrij Amsterdam?'

6g. Zo nee, waarom niet?

Antwoord vragen 6e t/m 6g:

Het tabaksontmoedigingsbeleid is in eerste instantie gericht op Amsterdammers. Het college ziet op dit moment geen aanleiding voor het introduceren van een wietpas.

De gemeente werkt in het kader van de aanpak voor de binnenstad en Stad in Balans met een veelheid aan maatregelen aan de vermindering van de overlast als gevolg van toerisme in de stad. Het invoeren van een ingezetenen criterium (de zgn. wietpas) maakt hier op dit moment geen onderdeel van uit. Bij de invoering hiervan moet nl. rekening worden gehouden met een toename van overlast als gevolg van straathandel, hetgeen tevens de scheiding van de markten in gevaar brengt.

7. Is het college bereid om de rol van coffeeshops als verkooppunten van rookwaren structureel op te nemen en te benoemen in het beleid van een rookvrij Amsterdam?

Antwoord:

In het vrijdag 23 november 2018 gepresenteerde Nationaal Preventieakkoord staat dat rookruimten in de horeca uiterlijk in juli 2022 moeten sluiten. Hiertoe wordt ook een aanpassing van de tabaks- en rookwarenwet voorbereid. Het is

nog niet duidelijk op welke manier coffeeshops -van oudsher bedoeld om cannabis in te gebruiken - hierin worden meegenomen. In 2019 zal het tabaksontmoedigingsbeleid worden herzien. Als er aanknopingspunten zijn om een koppeling te maken tussen verkooppunten van tabak en coffeeshops dan zullen we dat verkennen en in de notitie meenemen. Het college ziet hiertoe op dit moment nog geen aanleiding.

8. In de week van 9 augustus 2018 verscheen een bericht dat Amsterdamse ziekenhuizen (waaronder het OLVG, MC Slotervaart en Amsterdam UMC) rookvrije straten willen in hun omgeving.⁴ Wat is de visie van het college op deze wens in het kader van een rookvrij Amsterdam?

Antwoord:

Het college ondersteunt deze wens. Er vindt op dit moment overleg plaats tussen het ministerie van VWS, een aantal gemeenten en onder andere ook het KWF om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om op te treden tegen roken in de openbare ruimte.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Peter Teesink, secretaris

⁴ <https://www.at5.nl/artikelen/185121/amsterdamse-ziekenhuizen-willen-rookvrije-straten>

Type	Onderwerp	Toezegging	Indiener	Datum Ingediend	Einddatum	Port. houder	Portefeuille	Organisatie	Stand van zaken
Schriftelijke vraag	Amsterdam rookvrij (TA2018-000562)		Ceder	9-8-2018	6-9-2018	Kukenheim	Zorg	Dienst rve ggd amsterdam	
Schriftelijke vraag	vaccinatiegraad onder Amsterdamse kinderen (TA2018-000588)		de Grave-Verkerk	23-8-2018	20-9-2018	Kukenheim	Zorg	Dienst rve ggd amsterdam	
Toezegging aan commissie	ZJS Nadere informatie functioneren GGD en Vangnet n.a.v. een incident (TA2018-000053)	Wethouder Van der Burg heeft vraag beantwoord van het lid Roosma over functioneren GGD en Vangnet n.a.v. een incident en toegezegd om de commissie nader te informeren over de omstandigheden.	Roosma	18-1-2018	8-3-2018	Kukenheim	Zorg	Dienst rve ggd amsterdam	
Toezegging aan commissie	ZJS tevredenheid van buitenwagengebruikers over voorzieningen van de gemeente (TA2018-000145)	De wethouder heeft toegezegd aan lid Haverkamp (CDA) om de tevredenheid van buitenwagengebruikers over voorzieningen van de gemeente op te nemen in de enquête.	Haverkamp	8-2-2018	Niet ingevuld	Kukenheim	Zorg	Dienst rve onderwijs jeugd zorg	De toezegging wordt afgedaan middels brief die wordt geagendeerd voor de ZJS van 27 september 2018.
Toezegging aan commissie	ZJS wijziging van rijkswege m.b.t. de eigenbijdrage van voorzieningen (TA2018-000148)	De wethouder heeft toegezegd aan lid Duijndam (SP) dat er stukken richting de commissie komen inzake wijziging van rijkswege m.b.t. de eigenbijdrage van voorzieningen en de impact voor Amsterdam hiervan.	Duijndam	8-2-2018	Niet ingevuld	Kukenheim	Zorg	Dienst rve onderwijs jeugd zorg	
Toezegging aan commissie	ZJS rookvrij Amsterdam (TA2018-000149)	De wethouder heeft toegezegd aan lid Kaya (D66) dat de brief over het mogelijk aansluiten bij de rechtszaak tegen de tabaksindustrie in	Kaya	8-2-2018	30-3-2018	Kukenheim	Zorg	Dienst rve ggd amsterdam	De brief van de wethouder over het mogelijk aansluiten bij de rechtszaak tegen de tabaksindustrie is via de dagmail op 16 maart 2018

Gemaakt met gegevens uit Andreas